

Hvem gør hvad, når vandet kommer?

Vandet er på vej. Men hvem har ansvaret, og hvem skal betale, når grundvandet stiger eller regnen falder? Få et overblik her.

Oversvømmelse fra havet.

Staten: Lovgivningsansvar – og har i en årrække lavet finansieringspuljer til kystbeskyttelse.

Kommunen: Skal godkende ansøgninger om kystbeskyttelse og kan tage initiativ til samt deltage i kystbeskyttelsesprojekter.

Grundejeren: Sikring af egen grund og hus.

Det er grundlæggende grundejerne selv, der skal sikre deres grund og eget hus mod oversvømmelser fra stormflod. Hvis et område er udsat for stormflod, dækker Naturskaderådet dog omkostningerne til udbedring af skaderne.

Det er i udgangspunktet også grundejerne selv, der betaler for skader forårsaget af oversvømmelser fra havet. Staten har i en årrække lavet puljer og aftaler om hjælp til finansiering af kystbeskyttelse. Det er Kystdirektoratet, der har det faglige ansvar, mens kommunerne er myndighed under Kystbeskyttelsesloven. Det betyder, at kommunerne har ansvar for at godkende ansøgninger fra private, som vil etablere kystbeskyttelse. Kommunerne kan tage initiativ til kystbeskyttelsesprojekter og deltage i projekter for at sikre offentlige værdier.

Oversvømmelser fra vandløb.

Staten: Lovgivningsansvar.

Kommunen: Skal godkende ansøgninger fra private og kan tage initiativ til klimatilpasning.

Grundejeren: Sikring af egen grund og hus.

Hvis åer og vandløb går over deres bredder, er det Vandløbsloven, der gælder. Også her skal private grundejere selv betale for sikring mod oversvømmelser og eventuelle skader på egen grund, mens kommunen har ansvar for offentlige områder. En kommune kan tage initiativ til et dige eller lignende tiltag. Kommunen er myndighed og godkender projekter fra private, ligesom kommunen også betaler for vedligehold af offentlige vandløb. Ved private vandløb er det grundejerne selv, der skal betale for vedligehold.

Hverdagsregn.

Staten: Miljøstyrelsen lovgiver om kloakering i byerne. Energistyrelsen regulerer spildevandsselskaberne økonomisk.

Kommunen: Regulering gennem spildevandsplan.

Grundejeren: Sikring af egen grund og hus.

Ved almindelig regn skal grundejere også sikre deres egen grund og eget hus. Grundejerne skal også selv betale for skader, hvis almindelig regn fører til oversvømmelser og skader. Kommunen laver en spildevandsplan, som forsyningsselskaberne er udførende på. Planen skal sikre mod oversvømmelser fra hverdagsregn. Det betyder i praksis, at der i gennemsnit kun må ske oversvømmelser fra kloakkerne hvert 10. år. Det er afgifter på vandforbruget, der finansierer indsatserne. Energistyrelsen spiller en rolle i form af økonomisk regulering af spildevandsselskaberne, mens Miljøstyrelsen har det faglige ansvar for at lave love og regler, der regulerer kloakeringen i byerne.

Skybrud.

Staten: Lovgivningsansvar.

Kommunen: Regulering gennem by-, lokal- og spildevandsplaner.

Grundejeren: Sikring af egen grund og hus.

Når der opstår skybrud med massive mængder regn, er det grundejerne selv, der skal sikre deres grund og hus. Grundejerne skal også selv betale for eventuelle skader som følge af skybruddet. Ofte vil husforsikringen dog dække. Kommunens rolle er regulering gennem byplaner, lokalplaner og spildevandsplaner. Spildevandsselskaber kan kun i sjældne tilfælde lave skybrudssikring

Højtstående grundvand.

Staten: Intet ansvar

Kommunen: Intet ansvar

Grundejeren: Sikring af egen grund og hus – kun gennem omfangsdræn.

Højtstående grundvand er en udfordring mange steder og kan føre til skader på bygninger og våde kældre og græsplæner. Her er der ingen regler på nuværende tidspunkt, og for grundejerne er det kun tilladt at lave et omfangsdræn rundt om huset. Med klimatilpasningsplanen, som blev fremlagt i efteråret 2023, vil regeringen dog give kommunerne myndighedsansvaret for håndtering af højtstående grundvand og gøre det muligt for spildevandsselskaber at lave kollektive løsninger i områder, hvor det kan betale sig for samfundet. Det er forventningen, at en lov, der muliggør dette, vil blive fremsat i starten af næste år.